

Workshop Erhvervsrettet dannelse på hhx og htx

Lars Geer Hammershøj
Forskningskoordinator for projekt *LegeKunst*
Ph.d. og lektor
DPU, Aarhus Universitet

Hvorfor erhvervsrettet dannelse?

- Dannelse vigtigere fordi
 - Mere frihed i livet
 - Dannelse til menneske: Almendannelse
 - "Alle fag danner"
 - Mere forandring i arbejdet
 - Dannelse til arbejdskraft: Professionsdannelse
 - Ikke socialiseres til profession/erhverv
- Ophævelse af traditionel modsætning
 - Samfundsnytte vs. menneskedannelse
 - Menneskelige kapaciteter afgørende for at være en relevant arbejdskraft
 - Dannelse handler om at udvikle det menneskelige

Tredje dimension af uddannelse

- Viden: orientere sig (indhold)
 - Tilegner viden gennem undervisning og læsning
- Evner: være i stand til noget (mål)
 - Færdigheder, kvalifikationer, kompetencer
 - Udføre handling, løse opgave, håndtere udfordring
 - Udvikler evner gennem læreprocesser
- Dannelse: måde at forholde sig på (formål)
 - Ethos, karakter, mindset, indstilling, attitude, stil, vilje
 - Hvorfor tilegne sig denne viden og disse færdigheder?
 - Hvad er hensigten med at anvende disse kompetencer?
 - Ændre forholdelsesmåde gennem affektive processer

Dannelsesprocessens faser

0. Anledningsfasen

- Fornemmelsen af at gå glip af noget

1. Åbningsfasen

- Tilbageholde et vanligt 'nej' (smagsafgørelse)
- Subjektet åbner sig for verden (Klafki 1996)

2. Overskridelsesfasen

- Verden åbner sig for subjektet (selvoverskridelse)
- Begejstret stemning: Verden opleves som større

3. Erfaringsfasen

- Foruroligende stemning: 'Forpurrer ens forventninger' (Gadamer 1960)
- Gør en erfaring: Ændrer måden at forholde sig på (smagsdannelse)

4. Refleksionsfasen

- Forsøger at sætte ord på erfaringen
- Fortolke i forhold til ens fortælling om en selv (identitet)

Tre typer af dannelse

- Almendannelse
 - Knyttet til viden: Almendannende fag
 - Blive del af det større universelle (videnskabelige fag)
 - Fælles formålsparagraf (§1)
- Akademisk dannelse
 - Knyttet til forskning: Studieforbereelse til forskningsbaserede uddannelser
 - Forholde sig saglig og kritisk i studiet (efterligne forsker)
 - Dannelsesmæssige del af studieforbereelse (fx være udholdende)
- Professionsdannelse
 - Knyttet til beskæftigelse: Dannelse på arbejdsmarkedet
 - Forholde sig professionelt i sit arbejde (efterligne professionel)
 - Gymnasiale uddannelsers forskellige dannesperspektiver (§3-6)

Professionsdannelse

- Forholde sig professionelt i sit arbejde
 - Orienteret efter formålet med arbejdet
 - Hvilken værdi skaber arbejdet for andre?
 - Fx "we hire for det mindset, not the skill set" (EY)
- Forholdelsesmåde der håndterer og skaber forandring
 - Professionel dømmekraft
 - Forholde sig professionelt i nye situationer
 - Fx danske banker
 - Kreativitet og innovation
 - Forholde sig åben for nye måder at tænke og gøre tingene på
 - Vilje til arbejde
 - Forholde sig til arbejdet af interesse og passion

Erhvervsrettet dannelse

- Forholde sig professionelt i sit arbejde
 - Hvad er formålet med erhvervsrettet uddannelse?
 - §3 og §4: ”Uddannelsens formål, jf. §1, realiseres inden for det teknologiske og naturvidenskabelige / det virksomheds og samfundsøkonomiske område”
 - Hvilken værdi skaber man for andre gennem erhvervsrettet arbejde?
 - Inden for det teknologiske område?
 - Tekniske løsninger der skaber værdi for kunde eller samfund?
 - Fx: For hvem skaber teknologiske løsninger værdi?
 - Inden for det økonomiske område?
 - Handler som skaber værdi for kunde eller samfund?
 - Fx: ”Kunden er din løn på to ben”

Erhvervsrettet dannelse

- Professionel dømmekraft
 - Forholde sig professionelt i nye situationer?
 - Fx tage stilling til aktiviteter i Rusland
- Kreativitet og innovation
 - Forholde sig åben for nye måder at tænke og handle på?
 - Åben for at "føre nye kombinationer ud i livet"
 - Samskabelse og ansvarlig innovation
- Vilje til arbejde
 - Forholde sig til arbejdet af interesse og passion?
 - Handel som fundamental interaktion mellem mennesker
 - Teknologi som løsningen på fremtidens problemer

Fremme professionsdannelse

- Dannelsespædagogik
 - Kun mennesker kan danne mennesker
 - Elever gør erfaringer gennem undervisning og praktik
 - Åbne fagets verdener
 - Tage eleven med på dannelsesrejse
 - Vise sit engagement og sin begejstring for faget
 - Præsentere forholdelsesmåder
 - Være forbillede gennem sin måde at undervise på
 - Demonstrere efterlignelsesværdige måder at forholder sig på

Erhvervsrettet dannelsepædagogik

- Åbne fagets verdener
 - Gennem
 - Virkelighedsnære cases og problemstillinger
 - Praktik i værksteder og laboratorier
 - Elever: Gøre erfaringer af større verdener
- Præsentere forholdelsesmåder
 - Lærere demonstrere måder at
 - Forholde sig professionelt på til erhvervsrettet arbejde
 - Folk fra erhverv demonstrere måder at
 - Forholde sig professionelt på i deres virksomheder
 - Elever: Efterligne forholdelsesmåde
 - Professionel dømmekraft, vilje til arbejde, kreativitet og innovation

LARS GEER HAMMERSHØJ

Dannelse i uddannelsessystemet

HANS REITZELS FORLAG

Artikel på EMU

- Hammershøj, L. G. (2019): “Almendannelse og professionsdannelse i undervisningen”
 - Klip og sæt link ind:
 - <https://emu.dk/stx/paedagogik-og-didaktik/dannelse/almendannelse-og-professionsdannelse-i-undervisningen>